

Raport z wykonania Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Szczuczyn za rok 2024

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, Rada Miejska w Szczuczynie podjęła uchwałę Nr 358/LXVIII/23 z dnia 22 grudnia 2023r, w której przyjęła Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Szczuczyn na 2024 rok. Program ten został zmieniony uchwałą nr 12/II/24 Rady Miejskiej w Szczuczynie z dnia 05 czerwca 2024r. Program ten stanowi kontynuację działań i kierunków zawartych we wcześniejszych programach, uchwalonych w latach ubiegłych i obejmuje kompleksowe podejście mające na celu ograniczenie występowania choroby alkoholowej w społeczeństwie oraz zapobieganie jej negatywnym skutkom.

W ramach realizacji tego programu, Burmistrz powołuje Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Jej zadaniem jest inicjowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu oraz podejmowanie czynności mających na celu orzeczenie o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

Do maja 2024 w Gminie Szczuczyn koordynatorem ww. programu był Pełnomocnik ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi. Zarządzeniem nr 42/24 Burmistrza Szczuczyna z dnia 24 maja 2024r. powołano od czerwca nową 7-osobową Komisję, a w skład której wchodzi przedstawiciele Ośrodka Pomocy Społecznej, szkół z terenu gminy, Policji i Rady Miejskiej.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Szczuczyn opiera się na przestrzeganiu zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i określa cele, które w 2024 były realizowane w następujący sposób:

Cel 1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych

Działania na terenie gminy Szczuczyn w ramach realizacji Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii obejmują szereg inicjatyw mających

na celu edukację, prewencję i wsparcie uczniów w zakresie problematyki alkoholowej. Program ten zakłada organizację warsztatów edukacyjnych prowadzonych przez specjalistów, które mają na celu zwiększenie świadomości młodzieży na temat negatywnych skutków spożywania alkoholu oraz rozwijanie umiejętności radzenia sobie z presją rówieśniczą. Ponadto, w ramach programu prowadzone są spotkania informacyjne dla rodziców i nauczycieli, aby zwiększyć ich wiedzę i kompetencje w zakresie wspierania młodzieży oraz identyfikowania wczesnych sygnałów problemów alkoholowych. Dodatkowo, szkoły są wyposażane w materiały edukacyjne, takie jak broszury, plakaty i filmy, które pomagają w promowaniu zdrowego stylu życia i przeciwdziałaniu nałogom. Wszystkie te działania mają na celu stworzenie bezpiecznego i wspierającego środowiska, które sprzyja zdrowemu rozwojowi młodzieży i minimalizuje ryzyko związane z używaniem alkoholu. Ponadto zrealizowano następujące działania m.in.:

- organizacja szkolenia „Praktyczne aspekty funkcjonowania gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych” dla członków GKRPA – 7 osób,
- jednorazowe prelekcje, pogadanki w tym również przeprowadzone przez funkcjonariuszy służb mundurowych m.in. współorganizacja ze Szkołą Podstawową w Szczuczynie wykładu na temat „Uzależnienie w środowisku domowym, a kryzys emocjonalny dzieci – szanse i zagrożenia” dla rodziców, nauczycieli, pracowników OPS łącznie 40 osób oraz dofinansowanie wyjazdu Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej w Szczuczynie do Paku Wodnego Suntago połączonego z działaniami profilaktycznymi o przeciwdziałaniu negatywnym skutkom spożywania alkoholu – 11 uczestników,
- festyny i inne imprezy plenerowe – m.in. współfinansowanie „Mikołajek” na Hali Sportowej- wynajem urządzeń (dmuchańce i gry edukacyjne), usługi animacyjnej oraz słodkich upominków dla grupy 30 dzieci,
- imprezy sportowe – dofinansowanie udziału dzieci pochodzących z rodzin zagrożonych problemem alkoholowym, w różnego rodzaju zawodach profilaktyczno-sportowych połączonych z działaniami profilaktycznymi dot. alkoholu, narkotyków, uzależnień behawioralnych oraz promującymi zdrowy tryb życia, kształtujący postawy trzeźwościowe,
- konkursy – m.in. zakup pucharów na różnego rodzaju konkursy profilaktyczne oraz poczęstunku np. Zawody Zapaśnicze,
- pozalekcyjne zajęcia sportowe m. in. koszt wynagrodzenia opiekuna oraz zakup strojów sportowych dla dzieci i młodzieży osiągających dobre wyniki w sporcie z rodzin z problemem alkoholowym bądź podejrzanych o nadużywanie alkoholu – 37 dzieci i młodzieży,
- dofinansowanie kolonii i obozów z programem zajęć profilaktycznym,

- przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym, profilaktyka uniwersalna skierowana do dzieci i młodzieży m.in. współorganizacja konkursu „Jestem bezpieczny w Internecie”- profilaktyka uzależnień internetowych,
- zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych oraz gadżetów dotyczących uzależnień behawioralnych, które zostały przekazane do Szkoły Podstawowej w Szczuczynie oraz Szkoły Podstawowej w Niedźwiadnej,
- współorganizacja konkursu w ramach kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł” zorganizowany w Szkołach z terenu gminy Szczuczyn zakupiono 13 nagród,
- dofinansowanie organizacji różnego rodzaju warsztatów profilaktycznych m.in. w świetlicy BCK powiązanych z przygotowaniem wypieków bożonarodzeniowych – 12 uczestników,
- zakup sprzętu sportowego, śpiewników,
- zlecono przeprowadzenie „Diagnozy zakresu profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomani w Gminie Szczuczyn”. Diagnoza była przeprowadzona wśród mieszkańców Gminy Szczuczyn w formie ankiety internetowej. W ankiecie wzięło udział 361 osób w tym 112 dorosłych mieszkańców gminy oraz 249 uczniów.

Łączny koszt wszystkich działań z ww. celu wyniósł 134 066,62 zł

Cel 2. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych

Realizacja Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Szczuczyn to kompleksowy proces, który obejmuje szeroki zakres działań, które opierają się głównie na współpracy między różnymi instytucjami, takimi jak szkoły, ośrodek zdrowia, Ośrodek Pomocy Społecznej, policja oraz organizacje pozarządowe. Istotą tego podejścia jest podejmowanie wspólnych interwencji w przypadkach, gdzie istnieje ryzyko wystąpienia problemów społecznych, zdrowotnych czy kryminalnych. To także wymiana wiedzy, doświadczeń i zasobów, które pozwalają skuteczniej reagować na konkretne sytuacje i zapobiegać ich eskalacji. Ważnym elementem jest również ustalanie wspólnych planów pomocy dla osób i rodzin dotkniętych różnego rodzaju trudnościami czy zagrożeniami.

Cel 3. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu

Na terenie Gminy Szczuczyn funkcjonował Punkt Konsultacyjny z siedzibą w Biblioteka – Centrum Kultury w Szczuczynie, a od września 2024r. w Ośrodku Pomocy Społecznej w Szczuczynie, pl. 1000-lecia 23, 19-230 Szczuczyn. W ramach punktu zatrudniono psychologa oraz terapeutę ds. uzależnień i podejmowano działania mające na celu m.in.:

- pomoc w postaci krótkiej interwencji zmierzającej do ograniczenia picia alkoholu,
- motywowanie do leczenia odwykowego,
- pomoc współuzależnionym od alkoholu, ofiarom przemocy domowej,
- motywowanie do korzystania z różnych form pomocy terapeutycznej,
- udzielanie konsultacji mieszkańcom mającym problem alkoholowy zgłaszającym się do punktu,
- przeprowadzanie autodiagnozy: rozpoznawanie zachowań destrukcyjnych i poalkoholowych,
- motywowanie sprawców przemocy domowej do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym oraz psychologicznym.

Z bezpłatnych porad psychologa można było skorzystać w każdy wtorek od 15:30 do 17:30 oraz porad terapeuty ds. uzależnień co drugi piątek od 15:00 do 19:00.

– Liczba osób uzależnionych od alkoholu korzystających z usług Punktu Konsultacyjnego:

- psycholog - 27 osób - udzielonych porad 27
- terapeuta ds. uzależnień - 12 osób - udzielonych porad 39

- Liczba osób współuzależnionych od alkoholu korzystających z usług Punktu Konsultacyjnego:

- psycholog - 28 osób - udzielonych porad 28
- terapeuta ds. uzależnień- 1 osoba udzielonych porad 6.

- Liczba osób doznających i stosujących przemoc domową

- psycholog - 11 osób - udzielonych porad 19
- terapeuta ds. uzależnień- 4 osoby- udzielonych porad 4

Podsumowując pracę Punktu Konsultacyjnego w roku 2024 udzielono łącznie 124 porady indywidualne. Koszt funkcjonowania punktu wyniósł: 14690,00 zł.

Cel. 4. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

Po interwencjach policji sprawcom przemocy sporządzane są tzw. „Niebieskie Karty”, które trafiają do Zespołu Interdyscyplinarnego, a w przypadku ujawnienia problemów z nadużywaniem alkoholu – do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Komisja zapoznaje się z dokumentacją dotyczącą rodziny i zaprasza sprawców na spotkanie, motywując do zaprzestania nadużywania alkoholu oraz kierując do odpowiednich punktów pomagających w terapii uzależnień. W przypadku braku współpracy oraz widocznego braku poprawy ze strony wezwanego, GKRPA składa wnioski do Sądu Rejonowego w Grajewie (Wydział Rodzinny i Nieletnich) celem wydania orzeczenia o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w związku z uzależnieniem od alkoholu. Sąd, po rozpatrzeniu wniosku, przeprowadza ze skierowaną osobą specjalistyczne badania przez biegłych sądowych odnośnie uzależnienia (potwierdzające ewentualne uzależnienie) i

motywuje do podjęcia leczenia odwykowego. W razie odmowy podjęcia leczenia odwykowego, Sąd Rejonowy wydaje postanowienie zobowiązujące do podjęcia leczenia odwykowego.

W 2024 roku Komisja rozpatrywała łącznie 16 wniosków dotyczących uzależnienia od alkoholu, z czego 3 skierowano do Sądu Rejonowego w Grajewie. Łączne wydatki dotyczące postępowania sądowego wyniosły 200,00 zł oraz 1140,00 zł za opłaty za wydanie opinii przez biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

Wynagrodzenie Pełnomocnika ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi za okres styczeń – maj 2024 w wysokości 6331,87 zł.

Cel 5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszaniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

W 2024 roku, w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii gminy Szczuczyn podjęto działania mające na celu kontrolę oraz regulację sprzedaży napojów alkoholowych na terenie gminy. Wydano 3 postanowienia, w których pozytywnie zaopiniowano wydanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych. W roku 2024 nie przeprowadzono kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

W roku 2024 do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szczuczynie wpłynęło 16 wniosków z Policji, grup diagnostyczno-pomocowych i rodziny osób z problemem alkoholowym. Odbyło się 6 posiedzeń komisji. W stosunku do 2 osób Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szczuczynie złożyła wniosek do Sądu Rejonowego w Grajewie o leczenie odwykowe w zakładzie stacjonarnym, 3 osób zostało skierowanych na badanie prze biegłych w przedmiocie uzależnienia. Na funkcjonowanie Komisji wydatkowano łącznie 9733,50 zł. Wydatkowano również 30 zł na koszty przesyłki.

Na dzień 31 grudnia 2024 roku, na terenie Gminy Szczuczyn funkcjonowało 16 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym:

- punkty sprzedaży detalicznej napojów alkoholowych, z podziałem na:

- 13 sprzedających napoje alkoholowe zawierające do 4,5% alkoholu oraz piwa,
- 11 sprzedających napoje alkoholowe zawierające powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa),
- 12 sprzedających napoje alkoholowe zawierające powyżej 18% alkoholu.

- punkty sprzedaży gastronomicznej napojów alkoholowych, z podziałem na:

- 3 sprzedające napoje alkoholowe zawierające do 4,5% alkoholu oraz piwa,
- 2 sprzedający napoje alkoholowe zawierające powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa),

➤ 2 sprzedający napoje alkoholowe zawierające powyżej 18% alkoholu

co jest zgodne z uchwałą Nr 325/XLIV/18 z dnia 15 czerwca 2018 roku w sprawie ustalenia zasad usytuowania na terenie Gminy Szczuczyn miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, a także uchwały Nr 310/XLIII/18 z dnia 25 kwietnia 2018 roku w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Szczuczyn.

Podsumowanie

Realizacja programu to nie tylko reagowanie na istniejące problemy, ale przede wszystkim ich zapobieganie poprzez budowanie zdrowszego, bardziej bezpiecznego i sprzyjającego rozwojowi środowiska lokalnego. Dlatego też, mimo że skuteczność tych działań nie zawsze jest łatwa do zmierzenia, ich istotny wpływ na poprawę jakości życia mieszkańców gminy jest niezaprzeczalny. W 2024 r. środki finansowe zaplanowane na realizację Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Szczuczyn wyniosły 186 126,00 zł pochodzących z opłat za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w wysokości 147 413,92 zł oraz opłaty od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml, czyli tzw. małpek w wysokości 38544,13 zł. Na realizację programu wydatkowano 166 191,99 zł.

Burmistrz Szczuczyna

Marcin Wileński

Szczuczyn, 22.04.2025